

pass on job applications and support students in their search for competitions and masterclasses.

All these efforts follow my strive as a university teacher to open doors and ignite flames.

Юрій Дяченко

ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ОПЕРНО-СИМФОНІЧНОЇ ДИРИГЕНТСЬКОЇ ОСВІТИ

Сучасна оперно-симфонічна диригентська освіта є полівекторним явищем. Вагомий вплив сучасних трансформацій музичної освіти, культурної політики та технологічного розвитку значною мірою відбивається на практичному процесі підготовки молодих диригентів.

Спробуємо визначити основні вектори, що впливають на розвиток сучасного диригентського освітнього процесу.

1. Трансформація професійної ролі диригента.

- *Поліфункціональність.* Сучасний диригент має не лише володіти технікою керування оркестром і вокалістами, а й бути менеджером, комунікатором, продюсером і медіа-персоною.

- *Сучасне лідерство.* Від диригента очікують не авторитарного контролю, а партнерської взаємодії з колективом, гнучкості, емоційного інтелекту.

2. Зміна освітньої парадигми.

- *Трансформація підходів.* Традиційна диригентська освіта часто спирається на формування технічної досконалості, однак сучасні стандарти вимагають розвитку критичного мислення, творчої автономії, лідерських навичок.

- *Недостатність практики.* На сучасному етапі молоді диригенти не завжди мають можливість працювати з професійними оркестровими колективами.

- *Оптимізаційне скорочення в навчальному процесі.* Теоретична, вокальна, інструментальна й сценічна підготовка не завжди інтегровані в єдину систему.

3. Технологічні виклики.

- *Використання цифрових технологій.* Віртуальна комунікація, дистанційне навчання, цифрові партитури й штучний інтелект відкривають нові можливості, але потребують адаптації педагогіки.

- *Проблема «дистанційних показів».* Онлайн-репетиції чи цифрові постановки не замінюють живої акустики та комунікації між музикантами. Аналітична робота над записами оперних спектаклів значною мірою відрізняється від аналізу живого виконання.

4. Глобалізація та культурна ідентичність.

- *Глобальні стандарти освіти.* Міжнародні освітні програми, майстер-класи та конкурси універсалізують вимоги, але можуть нівелювати національні традиції диригентської школи.

- *Збереження культурної спадщини.* Важливим є поєднання європейської методики з локальними стилістичними особливостями української диригентської школи та української музики, хорової культури, оперних шкіл загалом.

- *Комунікативний процес.* Оперний диригент повинен бути поліглотом і вміти працювати з багатонаціональними колективами, текстом виконуваної опери.

5. Менеджмент і кар'єрна стратегія.

- *Загальна конкуренція.* Молоді диригенти мають бути готові до фриланс-моделі роботи, створення власних проєктів, пошуку грантів.

- *Брендинг диригента.* Формування публічного іміджу, медіаактивність і робота з публікою стають частиною професії.

6. Необхідність міждисциплінарності.

- Поєднання знань з музикознавства, театрознавства, психології, комунікацій, ІТ робить підготовку сучасного диригента комплексною.

- Сучасний маестро має бути інтелектуалом, здатним мислити в категоріях не лише музичного, а й культурного процесу загалом.

Отже, сучасна оперно-симфонічна диригентська освіта стоїть на перехресті традиції й інновації. Її майбутнє полягає у поєднанні гнучких навчальних моделей, технологічній інтеграції, розвитку особистості диригента-лідера, комунікатора і культурного посередника.

Список використаних джерел:

Качуринець, Л. & Циганюк, Л. Проєкт у фаховій підготовці диригента як елемент сучасної мистецької освіти. Retrieved from <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/72/26.pdf>

Кириленко, Я. (2021) Трансформація педагогічних компетентностей диригента-хормейстера: виклики сьогодення. *Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики. У збірці матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 жовтня 2021 р. (сс. 41-42)*. Харків: ФОП Панов А.М.

Шумський, М. (2023). Діяльнісна полівекторність сучасної магістерської підготовки оркестрових диригентів. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки», (3), 64-70.*

Вікторія Михайлець

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР

ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ХОРМЕЙСТЕРА

З огляду на сучасні тенденції інтеграції мистецької та психологічної наук, розвиток емоційного інтелекту постає як необхідна умова професійного становлення хормейстера. Його значення виходить за межі індивідуальних особливостей виконавця і набуває методологічного характеру, адже визначає ефективність навчально-виховного процесу у вокально-хоровій освіті та якість художньої інтерпретації в концертній практиці.

Українські науковці акцентують увагу на педагогічних і психологічних аспектах розвитку емоційного інтелекту у процесі вокально-хорової підготовки. Так, А. Мартинюк (2023) доводить, що «участь у хоровому співі сприяє формуванню ключових складових емоційного інтелекту — емпатії, саморегуляції, соціальної чутливості, що виявляється у вищих показниках у хористів порівняно з іншими групами». Подібну позицію займає Ф. Мустафаєв